

[Guldberg.]

af, at man først og fremmest skal have løst de akutte problemer, der i virkeligheden er de akutte problemer for boligselskaberne.

Det gælder alle tre hovedprincipper: ejerlejlighedsordningen, rentesikringsordningen og driftslåneordningen, at de er præget af dette. Var det ikke en idé, om man begyndte i den anden ende og prøvede at få løst problemet ved først og fremmest at stille byggeriet over for et krav om, at der blev bygget til rimelige og fornuftige priser, og at dette krav også blev stillet til de statsstøttede bygherrer? Det er jo en kendsgerning, at den dag man nærmer sig en løsning af boligproblemet i den forstand, at der er boliger nok til alle, vil der, hvis man har haft en periode som den hidtidige, med stigninger, der gør, at hver ny årgangs byggeri er blevet dyrere end det foregående, altid være en eller to årgange af færdigt byggeri i prisklemme. Hvis man, hver eneste gang man konstaterer dette og — specielt altså når det rammer de sociale boligselskaber — mener, at den eneste rigtige løsning er at styrte ud hurtigst muligt med en forøgelse af tilskuddet til disse sidste årgange, så de kan komme ned på samme høje prisniveau som de næstsidsste, hvorefter man opnår det sædvanlige resultat, nemlig at det viser sig at være et tilskud til prisstigninger i løbet af ganske kort tid, så er der jo simpelt hen ingen ende på det. Nu har jeg sagt meget kritisk om de sociale boligselskaber, men der er da også noget godt i dem, og jeg tror, man gjorde også dem en tjeneste ved at tage alvorligt fat på problemet og ikke prøve at slippe ud ad den første og den billigste vej.

Det er altså den generelle karakteristik, jeg gerne vil have lov til at give af de fire lovforslag, som boligministeren er kommet med. Det er, så vidt jeg kan se, det, der er hovedsigtet.

Der er i visse tilfælde en interesse modsætning, må man ikke glemme, mellem de mennesker, vi først og fremmest tænker på, de boligsøgende eller lejere, der ikke i forvejen har fordel af at bo i boliger med det gamle huslejeniveau, og så de bygherrer og dermed altså også de boligselskaber, der står for fornyelsen og tilførslen til boligmarkedet af nye boliger. Den kommer også frem i spørgsmålet om ejerlejligheder. Jeg tror ikke, der er nogen tvivl om, at der er en

overvejende interesse for ejerprincippet i den danske befolkning, både hos dem, der har eller har prøvet at have eget hus, og hos dem, der ikke har det.

Vi kan aldrig blive uenige om, at lovgivningen om ejerlejligheder må være underkastet kontrol, for den kan muligvis misbruges på en måde, som det ikke er behageligt for lovgivningsmagten at medvirke til. Det har vi fra venstres side adskillige gange været positivt indstillet over for at drøfte, og det kan vi også være nu. Men der er også her en ting, der virker forstemmende. Der er vel intet område af boligmarkedet, hvor netop ejerlejlighedstanken var så naturlig og rigtig og ligetil som netop de sociale boliger. Her er tale om nyere byggeri. Her er tale om en standard af tilfredsstillende karakter. Her er tale om noget, der drives af organisationer, som ikke er, om jeg så må sige, organiseret med henblik på profit og fortjeneste. Alle de indvendinger, man kan gøre mod yderliggående eksempler på det private marked for ejerlejligheder, har ingen som helst virkning eller betydning, når det drejer sig om den sociale sektor. Jeg vil gerne sige ligesom hr. Hastrup, at netop når man nu har denne interesse i økonomisk demokrati, er det helt uforståeligt, at man i den grad slår kors for sig med hensyn til at lade ejerprincippet for boligen trænge ind på det boligområde, hvor det i virkeligheden er mest egnet.

Indskrænkningen retter sig nu mod et område, der hele tiden har været med, og også jeg føler, at der er store betænkeligheder med hensyn til den juridiske side af sagen. Jeg vil da gerne benytte lejligheden til at stille spørgsmål om dette til justitsministeren. Jeg forstår på bemærkningerne, at man naturligvis har overvejet spørgsmålet om, hvorvidt lovforslaget kan få en ekspropriationsmæssig karakter, og jeg har fornemmelsen af — og det er derfor, jeg gerne vil spørge — at det svar, justitsministeriet har givet, og som der refereres til, har haft relation til teksten i lovforslaget, der går ud på en dispensationsbeføjelse for kommunalbestyrelsen. Nu er det allerede inden debatten i dag og også under debatten oplyst — det kan vi få opklaret under udvalgsarbejdet — at en sådan dispensationsbeføjelse vist egentlig ikke er meningen, men at det nærmest er tanken, at kommunalbestyrelsen kun kan tillade en familie at flytte ind i en